

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่เสนอในบทนี้ กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 4

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยลักษณะกลุ่มที่ปฏิบัติงานร่วมกัน ปัจจัยลักษณะองค์การ และปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ ส่งผลต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 4

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 4 ประกอบด้วยจังหวัดนนทบุรี จำนวน 139 คน จาก 139 โรงเรียน จังหวัดปทุมธานี จำนวน 175 คน จาก 175 โรงเรียน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 382 คน จาก 382 โรงเรียน จังหวัดอ่างทอง จำนวน 154 คน จาก 154 โรงเรียน รวมมีผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 850 คน จาก 850 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษาสูงสุด มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีทั้งหมด 65 ข้อ โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1. บทบาทการบริหารวิชาการ	จำนวน	19	ข้อ
2. บทบาทการบริหารงบประมาณ	จำนวน	10	ข้อ
3. บทบาทการบริหารงานบุคคล	จำนวน	16	ข้อ
4. บทบาทการบริหารทั่วไป	จำนวน	20	ข้อ

ระดับการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน ตั้งแต่ 5 ถึง 1 มีความหมายดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานจริงมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานจริงมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานจริงปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานจริงน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานจริงน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีทั้งหมด 50 ข้อ โดยมีเนื้อหาดังนี้

1. ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	17	ข้อ
2. ปัจจัยลักษณะกลุ่มที่ปฏิบัติงานร่วมกัน	จำนวน	11	ข้อ
3. ปัจจัยลักษณะองค์กร	จำนวน	10	ข้อ
4. ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร	จำนวน	12	ข้อ

ระดับการส่งผลกระทบต่อบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน
ตั้งแต่ 5 ถึง 1 มีความหมายดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษามากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษามาก
ระดับ 3 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาน้อย
ระดับ 1 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

ในการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
มีดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ปฏิบัติ/ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ปฏิบัติ/ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ปฏิบัติ/ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ปฏิบัติ/ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ปฏิบัติ/ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าสหสัมพันธ์

- ในการแปลความหมายค่าสหสัมพันธ์ได้จากการคำนวณ มีดังนี้
ค่าสหสัมพันธ์ 0.30 หรือต่ำกว่า หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน
ในระดับต่ำ
ค่าสหสัมพันธ์ 0.31 – 0.70 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน
ในระดับปานกลาง
ค่าสหสัมพันธ์ 0.70 ขึ้นไป หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน
ในระดับสูง

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

การวิจัยนี้ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ
ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน

2. วิเคราะห์ สังเคราะห์ และกำหนดตัวบ่งชี้เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน

3. สร้างแบบสอบถาม และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบก่อนส่งผู้ทรงคุณวุฒิ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความถูกต้องในสำนวนภาษา

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

1. เป็นผู้มีความรู้ทางการบริหารการศึกษา หรือการวิจัยทางการบริหารการศึกษา หรือ

2. เป็นผู้มีประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กอบกุล พฤกษ์วัน

อาจารย์ประจำภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. นายอภิชาติ จีระวุฒิ

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เขตตรวจราชการที่ 4

สำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล กระทรวงศึกษาธิการ

3. นายกฤษณะ ถิระพงษ์

นักวิชาการศึกษา 8 ว. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

4. นายชลอ การสมพจน์

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดประดู่ทรงธรรม

5. นายวันดี บุญรัตนผลินทร์

ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าหลวงวิทยานุกูล

5. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ และนำไปเก็บข้อมูลจากประชากรในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ทำบันทึกเสนอบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอให้ทำหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาทุกสถานศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 4 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

2. ส่งหนังสือขอความร่วมมือ พร้อมทั้งแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นประชากรในการวิจัยทำการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นประชากร และส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ อีกทั้งผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองในบางพื้นที่

4. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด จำนวน 850 ฉบับ มีการจัดส่งและรับทางไปรษณีย์ และเดินทางไปเก็บข้อมูลพร้อมรับคืนด้วยตนเองบางส่วน ได้กลับคืนมา จำนวน 680 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80 เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 638 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการคำนวณค่าทางสถิติผ่านทางเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงหาค่าความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย และบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
5. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ